

6K.138
6K.13602

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/1926
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

25.05/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:07.04.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 21605 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Muğla Milletvekili Ali ARSLAN' a ait 7/13604, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE' ye ait 7/13605, Trabzon Milletvekili M. Akif HAMZAÇEBİ' ye ait 7/13606, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY' a ait 7/13607 ve 7/13608, Yozgat Milletvekili Mehmet EKİCİ' ye ait 7/13609 ve 7/13610, Manisa Milletvekili Mustafa ENÖZ' e ait 7/13611 ve Tokat Milletvekili Reşat DOĞRU' ya ait 7/13612 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/13604 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/13605 (1 sayfa)
- 3- Görüş 7/13606 (1 sayfa)
- 4- Görüş 7/13607 (3 sayfa)
- 5- Görüş 7/13608 (2 sayfa)
- 6- Görüş 7/13609 (3 sayfa)
- 7- Görüş 7/13610 (2 sayfa)
- 8- Görüş 7/13611 (2 sayfa)
- 9- Görüş 7/13612 (3 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

Esas no : 7/13607

İspanya 300 milyon zeytin ağacı ile yıllık ortalama 1 milyon tonun üzerinde zeytinyağı üretimiyle dünyada birincidir. Türkiye'de ise özellikle son yıllarda zeytinciliğe olan ilgi artmış, 90 milyon olan zeytin ağacı sayısı 160 milyona ulaşmıştır. Ağaç sayısındaki bu artış, zeytin ve zeytinyağı üretimini de zamanla iki üç kat artıracaktır.

Zeytin ağacı varlığının ve buna bağlı olarak zeytinyağı üretiminin artmasından dolayı arz fazlası gündeme gelmektedir. Ancak Dünyada zeytinyağı tüketimi hızla artarken, arz aynı hızla artmamaktadır. Zeytinyağı talebi karşılanamadığı için tüketici başka yağlara yönelmektedir. Dünyada tüketilen 100 milyon ton civarındaki yağın sadece yüzde 3'ü zeytinyağıdır. Eğitim düzeyi ve gelir seviyesi yükseldikçe zeytinyağı tüketimi artmaktadır.

Dünyada bir puanlık tüketim artışı, 1 milyon ton yeni zeytinyağı üretimi demektir. Dünya tüketiminde hedef yüzde 5 olduğuna göre, Türkiye'nin zeytin ve zeytinyağı üretiminde arz fazlası sorunu olmayacaktır. Türkiye'de yılda 1 milyon 700 bin ton yağ tüketilmektedir. Bunun yarısından fazlası ithaldir.

Bu kapsamda;

SORU 1)Türkiye'nin zeytin ve zeytinyağı üretimindeki hedefleri nelerdir? Bakanlığınızın bu yönde kısa, orta ve uzun vadeli stratejik hedefleri nelerdir?

CEVAP 1) Zeytin, ülkemizde; ticaret, sanayi, toprak muhafazası, işgücü istihdamı, insan sağlığı ve beslenmesi açısından çok önemli bir yere sahip bulunmaktadır. Ülkemizde zeytin tarımı 2008-2009 sezonu itibariyle, 774 bin hektar dikim alanı ile toplam işlenen tarım alanı içinde %3,5 lük bir paya, meyvecilik yapılan alanlar içersinde ise %26' lık paya sahiptir.

Bakanlığımızca,

Zeytinciliğimizin ve zeytin üreticilerimizin teşvik edilmesi amacıyla 1998 yılında bu yana kg başına zeytinyağı destekleme primi uygulamaları,

- Dünya standartlarında ve ihracat kalitesinde zeytin yetiştiriciliğine uygun tür ve çeşitlerle kapama bahçe tesislerinin gerçekleştirilmesi amacıyla 2005 yılından bu yana sertifikalı fidan desteği ile kapama bahçe tesisi destekleme çalışmaları,
- Tarımsal üreticilerin finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması, tarımsal üretimin geliştirilmesi, verimliliğin ve kalitenin artırılması amacıyla düşük faizli kredi kullandırılması çalışmaları,
- Kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programı çerçevesinde depolama, ürün işleme paketleme ve ambalajlama ile makine ve alet alımı vb. konularında 2006 yılından bu yana destekleme çalışmaları,
- Üretimi olumlu etkileyecek organik-iyi tarım uygulamaları, mazot, kimyevi gübre ve toprak analizi destekleme çalışmaları yürütülmektedir.

Bu çalışmalara ilaveten; Ülkemiz için önem arz eden bitkisel ürünlerden olan sofralık zeytin ve zeytinyağında mevcut politikaların geliştirilmesi ve sorunların çözümü için bütün sektörün bir araya toplandığı Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi (UZZK) Tarım Kanunu'nun 11'inci maddesi gereğince 2007 yılında kurularak, çalışmalarına başlamıştır. Söz konusu çalışmalar arasında;

- Ülkemizde zeytin ve zeytinyağı alanında yasal mevzuatlarımızın AB Müktesebatına uyumu kapsamında Naturel Zeytinyağının Duyusal Özelliklerini saptayabilecek ve bunlarla ilgili kriterleri belirleyebilecek yeterliliğe haiz Uluslararası Zeytin Konseyi (UZK) tarafından tanınan Zeytinyağı Resmi Tadım Panelist Grubunun oluşturulması ve akredite edilmesi,
- Uluslararası katılımlı “Vinolive 2008 Sempozyumu” ve “Vinolive 2009 Sempozyumu” düzenlenmesi,
- Uluslararası Zeytin Konseyi’nin 29 Haziran - 01 Temmuz 2009 ve 16-20 Kasım 2009 tarihleri arasında Madrid’de gerçekleştirilen dönem toplantılarına gözlemci olarak katılım sağlanması,
- Zeytin ve zeytinyağı ürününün tanıtılması ve tüketiminin teşvik edilmesi,
- Toplantı, sempozyum, panel, seminer, konferans, kongre, çalıştay vb. düzenlenmesi,
- Sektörde yüksek kalitede üretimin gerçekleştirilmesi, standardizasyon ve sertifikasyonun sağlanması, piyasanın izlenmesi ve kalite kontrol sistemlerinin geliştirilmesi,
- Sektörde sorunların çözümüne yönelik olarak ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapılması gibi faaliyetler yer almaktadır.

Diğer taraftan, Dünya’da zeytin ve zeytinyağı sektöründe rekabet gücümüzü artırmak amacıyla, 1998 yılında üyeliğinden ayrıldığımız Uluslararası Zeytin Konseyine (UZK= IOC) yeniden üye olunması çalışmalarına Bakanlığımız, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve UZZK girişimleri ile 2009 yılında hız kazandırılmıştır. Bu süreçte; Ülkemizin 1/12/2009 tarih ve 5929 sayılı Kanun ile 20 Şubat 2010 tarih ve 27499 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Milletlerarası Andlaşma çerçevesinde “2005 Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması”na katılması uygun bulunmuştur.

SORU 2)İspanya’da zeytinyağında 43 birlik ve bu birliklere bağlı 957 kooperatif vardır. Zeytinyağının yüzde 75’ini bu kooperatifler pazarlamaktadır. Türkiye’de kooperatifçiliğin geliştirilmesi, desteklenmesi yönünde bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 2)Ülkemizde, kurulu bulunan 7.883 birim tarımsal kalkınma kooperatifi, 10 adet Tarım Kooperatifleri Bölge Birliği ve Köy Kalkınma ve diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Merkez Kooperatifleri Merkez Birliği’nin çalışma konuları içinde zeytin ve zeytinyağının üretimi ve pazarlanması faaliyeti bulunmaktadır.

Bu konudaki, birim kooperatif ve kooperatif birliklerinin kuruluş çalışmaları devam etmektedir. Bakanlığımız tarafından Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere, tarımsal üretimi ve istihdamı artırıcı, tarımsal ürünleri değerlendirici, ortaklarına uygun şartlarda girdi sağlayıcı, çiftçilerimizin refah seviyesini yükseltici, tarımsal sanayiye geliştirici, el sanatları ile pazarlamayla ilgili projeleri teknik ve düşük faizli kredilerle de desteklemektedir.

Diğer yandan, Zeytinyağı Fabrikası ve Zeytin Salamura Tesisi konularında hazırlanan Tip Projeler ve özel projeler desteklenmektedir. Diğer bir anlatımla; bu konularda proje konusu alan ve uygulayan kooperatifler desteklenmektedir.

Bugüne kadar; kurulan 7.883 birim tarımsal kalkınma kooperatifinden; zeytin ve zeytinyağı ile ilgili 32 adet zeytinyağı fabrikası, 9 adet zeytin salamura tesisi, 1 adet zeytin üretim tesisi projesi uygulayan kooperatif mevcuttur.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca, yürütülmekte olan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” Ekonomik Yatırımlar kapsamında bu güne kadar zeytinyağının işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması ve depolanması konularında 215 adet yatırıma 38.030.370 TL. hibe desteği verilmiştir.

Bu desteklerden 33 adedi Kooperatiflere verilmiş olup, Bakanlığımızca yapılan hibe ödemesi 5.513.104 TL. dir.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı'nın bundan sonra uygulamaya konulacak etaplarında bütçe olanakları çerçevesinde kooperatiflerce yapılacak başvurular değerlendirilmeye alınacaktır.

SORU 3) Avrupa Birliği'nin zeytin ve zeytinyağı ihracatında Türkiye'den aldığı ton başına 1120 dolar vergiyi kaldırmaya yönelik bir çalışmanız var mıdır? Eğer yoksa bu yönde bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 3) Soruya ilişkin olarak, Dış Ticaret Müsteşarlığından alınan cevabi yazı aşağıda yer almaktadır:

Bilindiği üzere, tarım ürünü olan zeytin ve zeytinyağı Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Gümrük Birliği'ni tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) kapsamında bulunmamakta, aralarında zeytin ve zeytinyağının da yer aldığı Türkiye-AB tarım ürünleri ticaretine ilişkin tercihli rejim 1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı çerçevesinde yürütülmektedir. Bilahare, AB'nin 1 Mayıs 2004 tarihindeki genişlemesi nedeniyle 8 yeni üye ülke ile ülkemiz arasında mevcut olan Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) fesh edilmiş olup, anılan STA'larda tarım ürünleri bakımından tesis edilen tavizler 2/2006 sayılı Türkiye-Avrupa Topluluğu (AT) Ortaklık Konseyi Kararıyla Türkiye ile Topluluk arasındaki tercihli yapıya adapte edilmiştir.

Bu çerçevede, ülkemiz menşeli 1509.10.10, 1509.10.90, 1509.90.00, 1510.00.10 ve 1510.00.90 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonundaki (GTİP) saf ve diğer zeytinyağlarında AB tarafınca miktar sınırlaması olmaksızın %5 veya %10 oranında spesifik vergi indirimi sağlanmış olup, ayrıca 1509.10.90 GTİP'li zeytinyağında 100 ton için %7,5 ad-valorem vergi şeklinde taviz tanınmıştır. 124,5 €/100 kg miktarında spesifik vergi ile korunan 1509.10.90 GTİP'li zeytinyağında ülkemize iki şekilde tanınan tavizden (%10 oranında spesifik vergi indirimi veya %7,5 ad-valorem vergi) hangisinin kullanılacağı ihracatçının seçimine bağlıdır.

AB tarafından ad-valorem vergiye tabi olan zeytinler ise 1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı çerçevesinde Topluluğun ülkemizden yaptığı tarım ürünleri ithalatında ad-valorem gümrük vergileri tamamen kaldırılmış olduğundan herhangi bir gümrük vergisi ödenmeden AB ülkelerine ihraç edilmektedir.

AB'nin Zeytinyağı Ürünlerinde 3. Ülkelere ve Türkiye'ye Uyguladığı Vergiler

Zeytinyağı Ürünlerine Ait GTİP'ler	AB'nin 3. Ülkelere Uyguladığı Gümrük Vergisi	AB'nin Türkiye'ye Uyguladığı Vergisi
1509.10.10	122,6 €/100 kg	110,34 €/100 kg-sınırsız miktar için
1509.10.90	124,5 €/100 kg	112,05 €/100 kg-sınırsız miktar için veya yalnızca 100 ton için %7,5 ad-valorem vergi
1509.90.00	134,6 €/100 kg	127,87 €/100 kg-sınırsız miktar için
1510.00.10	110,2 €/100 kg	99,18 €/100 kg-sınırsız miktar için
1510.00.90	160,3 €/100 kg	152,28 €/100 kg-sınırsız miktar için